

Sagunt: la mentida de la nova indústria

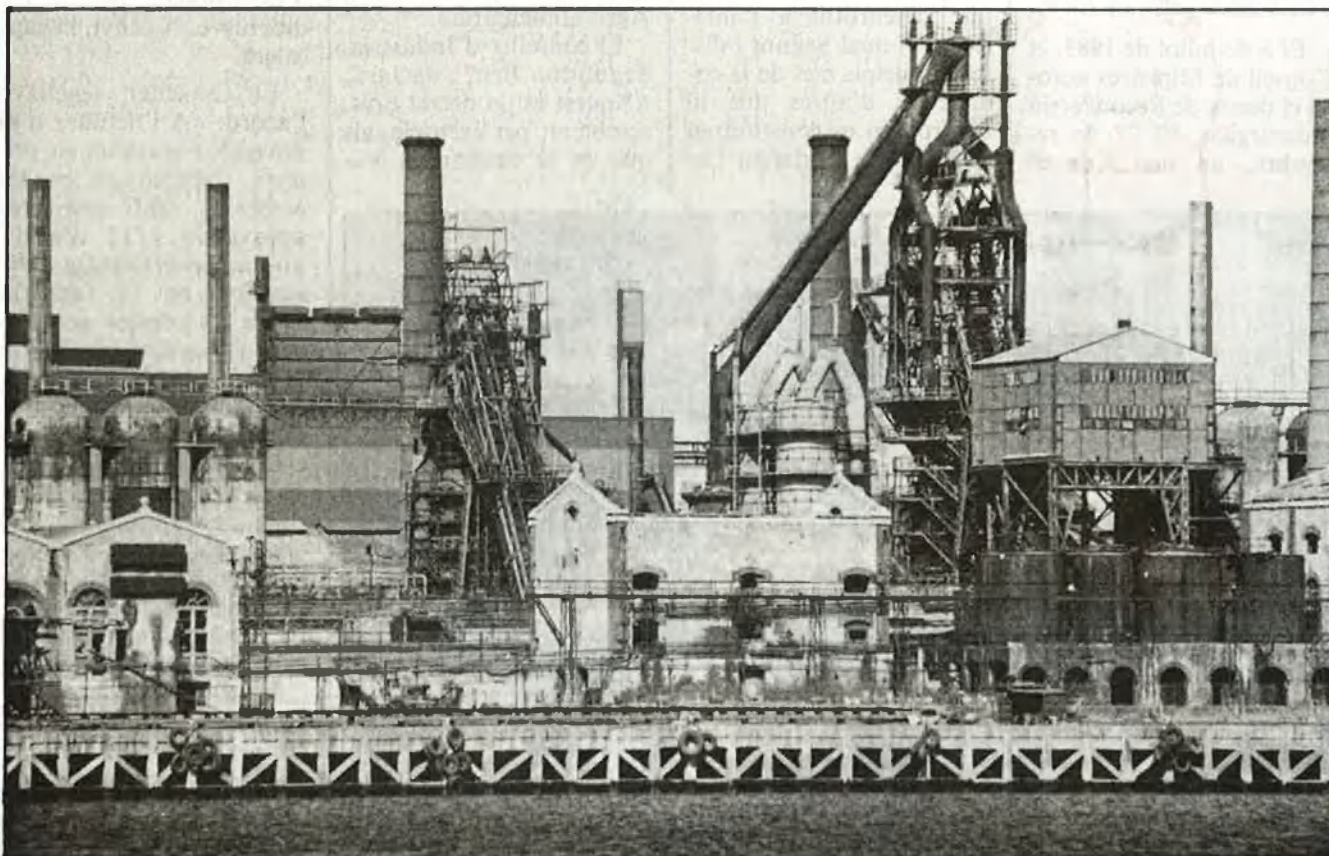
Al cel de Sagunt no hi ha foc: els colles de metall ja no treballen. Abans, havien tingut lloc més de deu vagues generals, distintes expedicions a Madrid, tot tipus d'accions reivindicatives. Ara, al cap d'un any a la firma dels polèmics acords d'abril, és un bon moment per a fer-ne un balanç i valorar l'incert esdevenidor d'aquesta immensa comarca. Quan, a més, la recent visita del president Lerma a la CEE no pareix afegir-hi cap nova esperança.

Obligats, segons Ismael LÓPEZ sembla, pels esdeveniments, en 1976 els països de la CEE elaboraren un projecte per a ajustar els efectes de la crisi. Plan Davignon n'era el nom. L'objectiu, establir mesures proteccionistes per tal de congelar les capacitats productives, situant quotes de fabricació per a les empreses. Una milloria notable en la siderúrgia comunitària i l'assoliment de l'equilibri de l'estructura

financera van ser-ne el resultat.

Però el cost social, afegit a la situació mundial de crisi, nascuda en el '73 amb la guerra del petroli, contribuï profundament a la degradació de l'ocupació i deixà sense treball 95.000 metal·lúrgics europeus i altres 100.000 com a aturats temporals, en només tres anys. La paralització de les inversions previstes per a la IV planta saguntina va ser-ne la conseqüència a l'Estat espanyol.

Ara, la Comunitat

Un antic colós ferit de mort

/ Jordi Vicent

afronta també un procés de reconversió siderúrgica que es preveu que acabarà en 1985, mentre que l'espanyol ho farà, si no troba resistències, en 1988. I firmarà l'adhesió deixant-ne fora les seues tres grans empreses siderúrgiques. Per a corroborar-ho, el Ministeri d'Indústria i Energia ha distribuït l'estudi tècnic en què recolzarà la futura reindustrialització al País Valencià. Una reindustrialització que, paradoxalment, obligarà a la pèrdua de 8.080 llocs de treball per a desembre d'enguany. I que reparteix 3.200 acomiadaments entre AHM, la UNL i Cointra. En una indústria valenciana que ultrapassa els 130.000 aturats i que, només entre 1980 i 1983, perdé 80.000 llocs de treball. Una situació gravíssima que el curt pressupost del PER no podrà alleujar.

La fi de la ciutat de ferro

El 6 de juliol de 1983, el Consell de Ministres aprovà el decret de Reconversió Siderúrgica. El 27 de setembre, un nou Consell

Un monument al treball i a l'atur?

/ Jordi Vicent

El compromís de l'administració era crear 2.100 llocs de treball: 1.400 ocupacions per a 1985 i 700 en els dos anys successius.

llançava un altre decret que desenrotllava l'anterior, pel qual Sagunt i disset municipis més de la comarca i d'altres que hi confronten es constituïren en «Àrea de Preferent Lo-

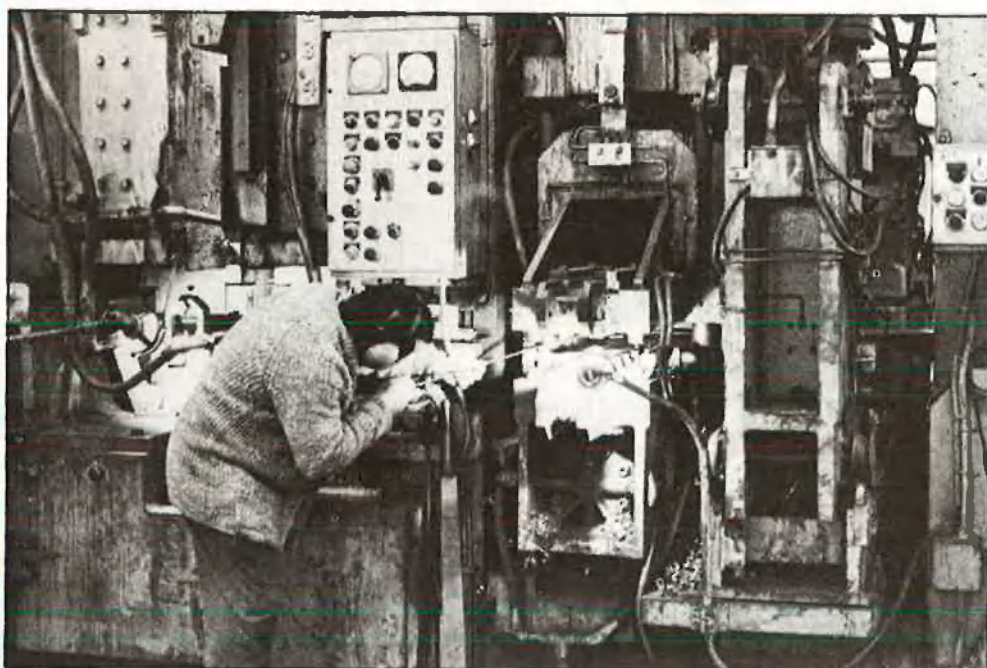
calització Industrial i Agro-alimentària».

El conseller d'Indústria, Segundo Bru, declarà: «Aquest és un decret típic, semblant, per exemple, als que en la Comunitat Va-

lenciana hi ha a la zona de Requena, Oriola i Elda, o a les grans àrees d'expansió industrial d'Andalusia, Castella o Galícia, la majoria amb uns resultats francament depriments.» I hi afegí: «No obstant això, el cas de Sagunt és un cas atípic».

El 4 d'abril de 1984, l'INI, la direcció i el comitè d'empresa, junt amb les cúpules del metall de CCOO i UGT, signaven un pre-acord, en el qual s'establí el tancament de la capçalera per a l'1 d'octubre. El compromís de l'administració era crear 2.100 llocs de treball en la zona, segons el següent projecte: 1.400 per a 1985 i 700 en els dos anys successius. Dins d'aquest acord, l'INI garantia que, com a mínim, dues empreses que suposarien, una vegada instal·lades, 500 llocs de treball, realitzarien obres d'instal·lació per a l'1 d'octubre. A canvi, la capçalera.

El conseller segellava l'acord: «A l'octubre o al novembre entraran els primers treballadors en les empreses amb projectes aprovats.» L'11 d'abril, un controvertidíssim referèndum en la factoria sobre les ofertes acabava amb el següent resultat: a favor, 2.157, en contra, 1.033. Ni els eventuais ni la resta de la població implicada en l'«escapçament» no havien pogut expressar-s'hi. L'endemà, els acords quedaven closos. S'hi determinava els excedents de plantilla en funció de criteris d'antiguitat. Els treballadors amb un temps inferior al Tren de Laminació en Fred havien de cedir els seus llocs als qui quedassen fora amb la desaparició de la capçalera. José Manuel Mateu de Ros, nou president d'AHM en substitució del

Tren de laminat en fred

/ Jordi Vicent

provocatiu Lucia, declarà: «Les centrals han considerat modèlics els acords firmats, i es compliran íntegrament.» Un portaveu de CC OO havia dit en l'assemblea del referèndum: «Si a l'octubre no es compleix allò que s'ha fixat, respondrem amb totes les nostres forces.» Però tot havia de quedar en foc d'encenalls.

El forn dos havia estat apagat per l'abril —s'havia encès en 1926—, i el número tres ho feia a l'octubre, després de trenta anys d'activitat. Al Nadal de 1984 la plantilla d'AHM era de 3.490 homes. El primer dia de l'any ja només n'hi treballaven 1.800. La regulació era un fet.

Millor, impossible

Les característiques del Pla Oficial d'Ajudes per a la instal·lació d'indústries al Camp de Morvedre, segons el decret publicat en el BOE de 28 de setembre de 1984, contemplava els següents incentius: subvencions a fons perdut per a les empreses que hi acudissen, del 30% del capital fix a invertir en la zona i, per al 70% restant, fins al 75% de crèdit oficial procedent de Banco de Crédito Industrial. I a un interès preferent del 12%, amb sis anys d'amortització. A més, subvenció de mig a un milió de pessetes per lloc de treball directe creat, exempció fins a un 90% de quasi totes les càrregues fiscals i d'un 50% de les cotitzacions a la Seguretat Social, durant els tres primers anys. I, encara més, reducció de qualsevol arbitri o taxa de les corporacions locals que pogués gravar l'establiment de les activitats objecte de benefici, si les corporacions hi accedissen. Millor, impossible.

Franco a València: falses esperances

/ Jordi Vicent

«Gloses de llorer i d'or»

Així parlà l'autarquia amb motiu de la creació de la IV Planta:

L'espòs de Carmen Polo

«Molt és el camp que s'ofereix per davant a València: la definitiva rematada de les obres de la solució Sud; el complement del gran centre turístic del Saler; l'establiment de la gran siderúrgia del Sud, a Sagunt; la substancial millora i ampliació del vostre port; l'autopista Madrid-València, que faça d'aquesta bella ciutat el port principal d'eixida i entrada de productes a la capital d'Espanya.»

Rodolfo Martín Vila

«... es fa palès com l'administració i el govern responen les sol·licituds de les nostres regions. La nostra organització sindical ha avançat en el temps un fenomen que tendeix a generalitzar-se en tots els països. Efectivament, la política d'expansió regional s'ha hagut de prendre en compte en tots els països en què es duu a la pràctica.»

Sr. López de Letona

«La planta de Sagunt no resta cap possibilitat a les plantes existents, els plans d'expansió de les quals, lluny de reduir-se, es duran a terme fins al límit màxim. No s'ha triat la siderúrgia per a Sagunt, sinó Sagunt per a la siderúrgia espanyola.»

Juan Miguel Villar-Mir

«El Regne de València, que oferí el Cid al seu rei castellà, oferirà ara a Espanya sencera el seu desenvolupament industrial, amb els seus sacrificis, el seu esforç, la seua il·lusió i també, ¿per què no?, amb el seu benefici.»

Per tal de dur endavant els projectes d'industrialització alternativa, es creà una gerència que, dependent de la Comissió de Promoció Econòmica, aprovà en les dues primeres reunions, i segons la revista *Generalitat* d'abril-maig 84, un total de trenta projectes, amb una inversió global de 4.964 milions de pessetes per a la creació de 701 llocs de treball. Pel volum de la inversió destacava l'empresa Rolando Tirado i, per la quantitat de llocs de treball a crear, la Cooperativa Jordi Vila, amb 57 llocs.

En la tercera reunió, sempre segons *Generalitat*, onze nous projectes per a 215 ocupacions havien estat presentats a la gerència. Segundo Bru, respecte a l'empresa nacional de Fertilizantes, S. A., declarà: «Aquest projecte està bastant més endarrerit que el de la Societat Italiana del Vidre. Així, mentre que aquesta darrera empresa, si comença les obres, com és previsible, a la primavera del mes que ve, podria estar en funcionament immediatament abans a l'estiu del 85, la fàbrica d'Enfersa no pareix possible que comence a funcionar abans de final del 86 o començament del 87.» El conseller s'havia d'equivocar en quasi tot.

Res no és veritat ni mentida...

Efectivament, malgrat el ressò que havien guanyat en la publicació autonòmica els llocs «alternatius», en una llista tramesa per la Presidència del Govern, que conté el nombre i els noms del conjunt de projectes industrials aprovats pels successius consells de ministres fins el Nadal de 1984, no figuren en l'aprovació ni Rolando Tirado, ni Jordi Vila, ni la Societat

Italiana del Vidre, que no havia començat les obres «al mes següent».

Sí que hi figura, tanmateix, Enfersa, amb 250 llocs, que, juntament amb Monocicosa, amb 105, eren els projectes més importants.

La llista ministerial globalitzava un total de 35 indústries aprovades, amb 16.057 milions d'inversió i 1.132 llocs per crear.

En les mateixes dates que Felipe González, dins del «Debate de la Nación»,

anunciava que el govern havia aprovat una sèrie de projectes d'inversió que comprometien subvencions públiques que s'acostaven als 3.000 milions de pessetes i una generació d'ocupacions al voltant dels 1.000 llocs, els diaris valencians publicaven el següent anunci publicitari de la Comissió de Promoció: «Llocs creats, 104». Era la darrera setmana d'octubre. Els acords d'abril i les seues «dues empreses amb 500 llocs»,

s'havien quedat enlaire.

Però la guerra de xifres continua. El 14 de desembre de 1984 el governamentalista *El País* treia comptes de nou: «Fins ara, només es pot parlar de l'establiment a Sagunt d'Enfersa.» Però, ¿i els 104 llocs creats?

La consulta de xifres exactes és impossible. En la comunicació que amablement ens ha facilitat l'alcalde de Sagunt, el senyor Crispín Sanchis, sobre les empreses en fun-

cionament o en previsió, ens ofereix el següent informe, d'acord amb les dades que ell mateix ha pogut consultar: nombre d'empreses que han demanat instal·lar-s'hi, 80. Construïdes, 6. Nombre de llocs, 145. En distintes fases, 19 indústries, amb 172 llocs. A mitjà termini hi ha prevista l'edificació de 28 fàbriques més, amb 829 places. Finalment, 17 es troben en període de contactes avançats, que, si es confirmen, suposaran una

Incertesa pel futur de Sagunt

Segundo Bru,
conseller d'Indústria

«... L'esdevenidor de Sagunt serà molt distint, hi haurà un teixit industrial absolutament diversificat, amb un seguit de petites i mitjanes empreses de sectors amb tecnologies altament competitives, que no solament podran reabsorbir els excedents de plantilla d'AHM, sinó que, a més, facilitaran treball a dos col·lectius de la zona molt necessitats, com poden ser les dones i els joves que no han accedit encara a la seua primera faena.»

Un cartell al no-res

/ Jordi Vicent

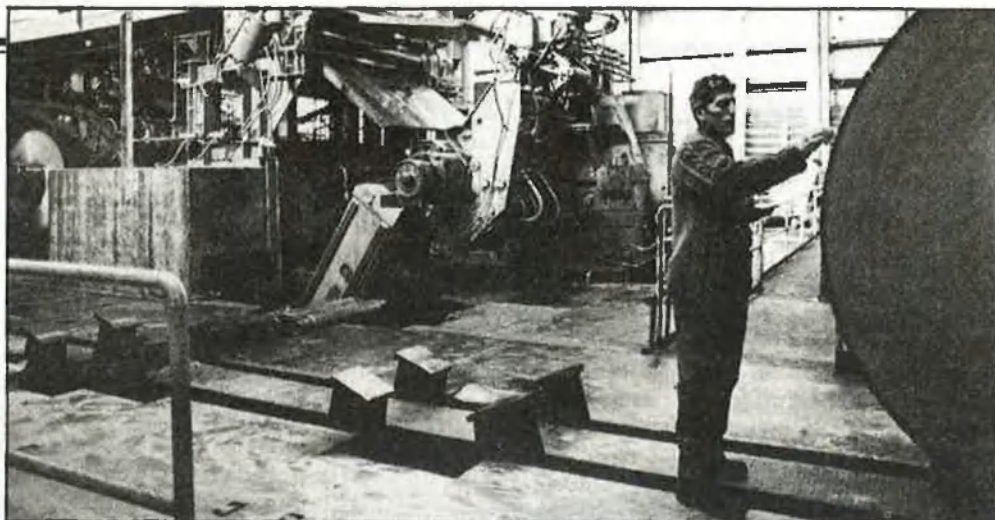
José María Albert,
president de la Caixa d'Estalvis de Sagunt

«Hi ha hagut un augment de l'estalvi, però procedent de la por a la inseguretad, com una previsió, fruit d'una crisi moral i psicològica. S'està creant un important teixit industrial, però no eixuga ni eixugarà la mà d'obra existent. La fàbrica de vidre, la que major quantitat de gent podria absorbir per treball directe i induït, encara és enlaire. Abans de la reconversió, s'haurien d'haver creat unes alternatives, un pla preventiu, no haver anat a la reconversió i després ja veurem què fem, perquè ja està tot el món bregant perquè vingui qui vingui, les empreses que siga, perquè no s'ha pogut preveure abans. La gerència

fa un treball extraordinari, però s'hauria d'haver creat dos anys abans. El projecte de l'IVIS té grans línies, però no podem realitzar una cosa que depèn d'una voluntat política. Eixirem avant, no sé com, però segur.»

Francisco Crispín Sanchis,
alcalde de Sagunt

«La tensió ha estat enorme i el desgast, doncs, s'ha notat. Una lluita tan llarga i intensa, que acaba amb acords distintos a la reivindicació inicial, pot generar desànim, desconfiança i, potser, frustració. Podria estar-ne content si s'haguessen resolt tots els problemes bàsics i tots n'haguessen quedat satisfets. A la preocupant si-

La plantilla que en queda, insegura

Jordi Vicent

oferta de 476 treballadors.

És a dir, per a l'alcalde saguntí, els llocs en funcionament per al present mes de març són només 145. Doncs, des d'octubre, ací només s'han realitzat, si són exactes aquestes informacions, 41 llocs tot just. ¿On hi ha les promeses de Felipe González, Solchaga i Segundo Bru?

Però és que si, a més, establim una simple suma amb les dades oferides pel responsable de la corporació saguntina, n'obtidrem

tuació de desocupació que vivíem, cal afegir ara la precària situació dels treballadors del camp, que avui intentem de pal·liar amb subvencions de la Generalitat i de l'Ajuntament. La corporació afronta amb rigor i celeritat tots aquells problemes de la seua competència. La faena és intensa i atabaladora, però els fruits són evidents. La situació és, doncs, d'incertesa. Veiem l'esdevenidor amb inquietud, però amb esperança.»

Miguel Campoy,

president del Comitè d'Empresa d'AHM

«És clar que no podem doblegar la idea del govern, trencar-ne les directrius. Per això, els acords d'abril foren, en aquell moment, l'única eixida que ens quedava. I aquests són uns procediments en el temps d'aproximadament dos o tres anys. Al final d'aquest període, podrem analitzar fil per randa la situació. Però, de qualsevol manera, era lògic que, si calia retallar, s'hagués fet en les tres siderúrgiques. Les influències polítiques del govern actual són les que han determinat que siga Sagunt qui pague els plats. Per això, no concep tampoc que ens digueren que la remodelació dels trens d'Ansio i Ensidesa costaria menys que un TBC nou per a Sagunt, i avui els constructors llancen ofertes per tal de modernitzar aquelles factories, amb un pressupost global més car que el del reclamat TBC. Possiblement, en el futur, amb les instal·lacions que en queden, podran sorgir problemes. O millorem el nostre nivell de qualitat i de competitivitat o en tindrem.»

Àngel Olmos,

secretari de la Unió Local de CCOO

«La situació que se'n desprén és d'una gran frustració, d'un gran desengany per tot l'esforç realitzat al llarg dels 14 mesos. No hi hagué la solidaritat suficient, la

classe obrera no arribà a comprendre que nosaltres érem «el banc de proves» i que, després de nosaltres, venia la reestructuració de tot l'estat. Els sindicats no prengueren consciència del paper que els tocava de representar, ni tampoc les autoritats valencianes. En absolut. Hi han tingut un paper de sotmetiment als interessos del govern espanyol, al costat de l'amo-estat.»

«Aquesta empresa, invertint 18.000 o 20.000 milions de pessetes, podria ser en deu anys la siderúrgica més competitiva a l'oest d'Europa. Tanmateix, s'han gastat 54.000 milions de pessetes per tancar-la. Jo, en ma vida no havia vist aquest fet social, que primerament es firmàs el tancament de la capçalera i que, després, s'anàs a negociar-lo. Ha estat insòlit. No negue que es puguen crear nous llocs de treball alternatius, però la riquesa, la condició de classe i de poble, es perdran.»

Alberto Martínez Gil,

president de l'Associació de Comerciants del Camp de Morvedre

«Els acords d'abril foren l'"acta de rendició", una acta que ha donat com a guanyador l'estat. Ara, la gent no es mou, el poble està completament paralytitzat. Els comerços en són el termòmetre. Estem passant la situació més crítica en tota la vida del comerç, inclús pitjor que el llarg any de les vagues. La gent no gasta, i hem hagut de baixar a productes de menys qualitat. Jo, els alternatius, no els veig enlloc, encara que la televisió no pare de donar notícies sobre la seua creació. De plans, en el Consell de Ministres, se'n poden crear moltíssims, però la qüestió està en empreses que tinguen suficients garanties perquè el Banc de Crèdit els deixi diners. I també interessa saber quin capital aportaran a la comunitat pel que fa a salaris, perquè tinc entès que algunes paguen salaris mínims, amb prou feines més alts que l'interprofessional. De tota manera, els diners que aniran a parar al poble seran molts menys que els que correspondrien amb un lloc d'AHM.»

el següent resultat: 70 empreses ja serien incloses dins del pla i 1.622 llocs en marxa. La qual cosa no deixa de resultar curiosa, ja que els acords d'abril tot just plantejaven per a enguany 1.400 ocupacions. I, a aquest pas...

El ball de les xifres és constant. Cap instància de

exemple de competència deslleial, discriminatòria i de manipulació de la lliure competència econòmica dins d'un mateix país.»

I és que, segons sembla, el fons no és un altre que assegurar un mínim compliment dels acords. Siga com siga. I on siga. Però no aconseguireu de saber quina és la vertadera

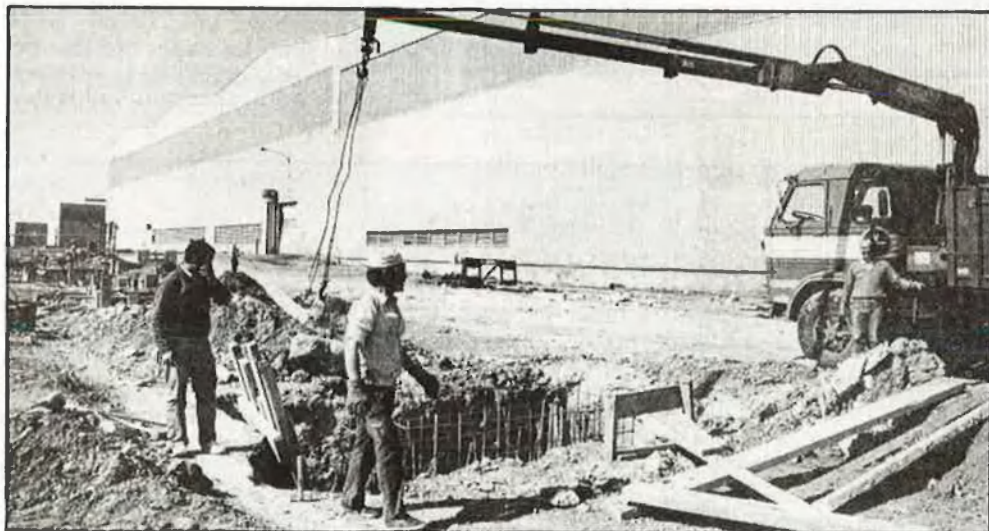
Un viatge, tres respostes

L'Institut Valencià d'Investigació Social edita, per encàrrec de la Caixa d'Estalvis i Socors de Sagunt, un informe amb el títol *Propostes Pràctiques per a l'Equilibri Econòmic del Camp de Morvedre*, en un estudi del qual ja donà compte EL TEMPS oportunament. En l'esmentat

les obres per al fi per què foren expropiats», els tornen els terrenys que forçosament hagueren de perdre. El seu propòsit és posar en immediata producció aquestes terres abandonades.

L'acudit, si és que es pot parlar de comèdia en aquest univers de dolorosa reconversió, es produí quan tornà de Brussel·les el president Lerma amb alguns destacats membres de l'empresariat. Mentre la visita del Molt Honorable s'havia anunciat com un intent de negociar amb Natali una exportació multisectorial dels nostres productes i de resituar el mercat siderúrgic, el president de la Fira de Mostres de València, Ramon Cerdà, en la tornada, declarava: «Els sectors que més es beneficiaran d'aquest primer viatge dels empresaris i dels representants del govern valencià seran el moble i els transformats metàl·lics i tèxtils.» Mentre que, al seu torn, Enric Simó, secretari general de la Confederació Empresarial Valenciana, afirmava: «Aquest primer contacte ha estat positiu de forma especial per als sectors del moble, taulellets, turisme i marroquineria.» Evidentment, no havien assajat res. Així i tot, aconseguiren de coincidir en el moble i en el fet de parlar per a satisfacció de quasi tots els sectors.

Diario de Valencia, en l'edició del 13 d'octubre de 1933, deia: «La misèria i la fam han senyorejat milers de llars saguntines.» Esperem no tornar a repetir-ho mai. Però, a la vista dels escassos resultats, al ritme de la falsa reindustrialització, un dubte va creixent en milers de famílies del Camp de Morvedre. Dammunt de la seua esgarrada esperança. En la seua llargua espera.

Noves instal·lacions: tot per fer

/ Jordi Vicent

les consultades per aquest setmanari no en donà dades idèntiques o paregudes. La gerència, a la vista de la diversitat d'informacions, ha decidit d'utilitzar una única font, la Conselleria.

Però, suposant que algunes d'aquestes ocupacions hagen estat creades, es trobaran lluny de la població reconvertida, ja que el decret de «Preferent Localització» ha dispersat enormement la mà d'obra i els sectors industrials. Així, altres indústries tanquen o es traslladen, i creen l'atur en la comarca. Dues d'aquestes decidiren d'abandonar l'Alcora, a l'Alcalatén, per anar a instal·lar-se al Polígon de Moncofa, a la Plana Baixa. La corporació alcorina ho denuncià: «La creació del Polígon de Moncofa és un clar

indústria creada. A la pregunta realitzada a uns quants saguntins, quasi tots van respondre igual: «Sé que n'hi ha alguns que s'han tornat a col·locar, però no més d'unes desenes.» A la mateixa pregunta efectuada a un membre del comitè d'empresa d'AHM, la resposta fou més concreta: «Que jo sàpia, de funcionar, no cap.»

Una opinió que no comparteix el president d'Altos Hornos, el qual, en unes declaracions recents, afirmava: «... El problema general ha estat resolt amb els fons de promoció de l'ocupació. Ara queden alguns focs: el procés inversor, que ja s'ha encetat, i el tema dels llocs alternatius, que està francament bé.» I conclou: «... Brollaran problemes, però el camí mamprés és el positiu.»

informe es planejava el disseny d'un Pla d'Immediata Actuació Econòmico-Social per a la comarca. El document ha estat, segons Amadeo Rivelles, director general de la Caixa saguntina, «reclamat des de diverses instàncies i institucions», i és «completament viable».

No obstant això, no pareix que l'ànim de les autoritats autonòmiques siga engegar-lo. Ni tenir-lo en compte com un elaborat assessorament i una rigorosa orientació industrialitzadora. Igual que les permanents recomanacions dels sindicats de la indústria o del camp.

La paralització i el futur enderrocament del vell somni siderúrgic de la IV Planta ja és un fet. Ara, fortes mobilitzacions camperoles exigeixen que, ja que «AHM no ha executat